

Statistisk ukehefte

S T A T I S T I S K S E N T R A L B Y R Å

Nr. 8 - 6. årgang

Oslo, 18. februar 1965

I N N H O L D

Konjunkturtendensene i februar 1965

Engrosprisindeksen pr. 15. januar 1965

Konsumprisindeksen pr. 15. januar 1965

Emisjoner av ihendehaverobligasjoner i januar 1965

Veitrafikkulykker med personskade i januar 1965

Årsbalanse for kredittforeninger o.l. 1964

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshefte nr. 1, 1965

Konjunkturtendensene i februar 1965

(Forrige oversikt ble gitt i SU nr. 47, 1964)

På grunn av den forholdsvis lange tid som har gått siden forrige månedsrapport, er den internasjonale del av måneds-oversikten for februar noe lenger enn vanlig. Særlig utførlig er omtalen av Storbritannia, som betyr mest for norsk økonomi, og der situasjonen i øyeblikket er uklar.

I Vest-Europa er konjunkturbildet for tiden temmelig uensartet. Storbritannia opplevde mot slutten av 1964 en ny, men moderat aktivitetsøking, men utsiktene for månedene framover er usikre; de tiltak den britiske regjering satte i verk i høstmånedene for å redusere betalingsunderskottet kan komme til å svekke produksjonsframgangen. I Vest-Tyskland var det fremdeles betydelig produksjonsvekst og et visst etterspørselspress, samtidig som utviklingen mot en mer balansert utenriksøkonomi fortsatte; de vest-tyske myndigheter fant i januar å kunne heve diskontoen for å bremse på aktivitetsstigningen. Konjunktursituasjonen i Frankrike og Italia har mange likhetspunkter, med lav eller ingen produksjonsvekst og ^{til dels} stor arbeidsløshet. I begge land var det konsumetterspørselen som viste sterkest kontraksjon i 4. kvartal; investeringsetterspørselen hadde på forhånd vært meget svak. Både de franske og italienske myndigheter satte omkring årsskiftet i verk en rekke tiltak for å stimulere aktiviteten, med hovedvekt på å lette investeringsfinansieringen og å redusere virkningene av arbeidsløsheten. Det er imidlertid tvilsomt om disse tiltakene vil få vesentlig betydning for den generelle økonomiske utvikling i disse landene. I Sambandsstatene holder konjunkturoppgangen fram i usvekket tempo. Det framgår av det nye statsbudsjettet for finansåret 1965-66 at de amerikanske myndigheter fortsatt tar sikte på å nytte budsjettpolitikken som vekststimulerende virkemiddel; i motsetning til mange land i Vest-Europa, har Sambandsstatene - med høy arbeidsløshet og relativt lav kapasitetsutnyttning - fremdeles behov for å øke etterspørselen.

I S t o r b r i t a n n i a ble stagnasjonstendensene avløst av en ny, men moderat aktivitetsøking mot slutten av 1964. Etter å ha holdt seg uendret i de tre første kvartalene av 1964, steg den sesongjusterte indeks for industriproduksjonen med 1,5 prosent fra september til oktober og med ytterligere 1,5 prosent den følgende måned. Særlig sterk var produksjonsstigningen i verkstedsindustrien (5-6 prosent fra september til november). Ordreservene i denne

industriergren hadde økt i lang tid, men først i årets siste kvartal viste produktionsutviklingen merkbare utslag.

Investeringsaktiviteten var fortsatt sterk i de siste månedene av 1964. En undersøkelse som det britiske handelsdepartement nylig har foretatt, viser at næringslivet har til hensikt å øke sine utgifter til investeringer i fast kapital med 10 prosent fra 1964 til 1965. En liknende undersøkelse i august/september gav samme resultat. Også den siste undersøkelsen ble imidlertid foretatt så tidlig at diskontoforhøyelsen og kredittrestriksjonene, som ble gjennomført henholdsvis i slutten av november og i desember, ikke hadde hatt tid til å virke inn på bedriftenes investeringsplaner.

I den siste oversiktsrapporten fra Det britiske industriforbund heter det at tilgangen på nye ordrer til industrien fra hjemmemarkedet synes å ha avtatt noe, bl.a. som følge av tilstrammingen av kredittpolitikken og usikkerheten omkring regjeringens skattepolitikk. Den offisielle statistikk viser imidlertid en tydelig ekspansiv ordreutvikling så sent som i november; volumet av verkstedsindustriens samlede ordrerreserve var da - etter sesongjusterte oppgaver - 4,5 prosent høyere enn i september og 22 prosent høyere enn ett år tidligere. Særlig viste utenlandsetterspørselen betydelig stigning; i to-månedersperioden september-november økte reserven av eksportordrer til verkstedsindustrien med hele 7 prosent.

Prisstigningen fortsatte mot slutten av 1964 i uforandret tempo. Detaljprisindeksen lå i desember om lag 5 prosent høyere enn ett år tidligere. Straks etter sin tiltredelse i oktober innledet den britiske regjering forhandlinger med partene i arbeidslivet om en samordnet inntektspolitikk, som skulle omfatte regulering av såvel lønninger som avanser og priser innenfor en samfunnsmessig forsvarlig ramme. Etter de foreløpige opplysninger som foreligger ble regjeringens forslag om etablering av et nytt organ - "Det nasjonale pris- og lønnsråd" som skal sette lønns- og prispolitikken ut i livet, godkjent av arbeidstakernes organisasjoner den 11. februar. Det var tidligere blitt godkjent av arbeidsgiverne. Pris- og lønnsrådet vil kunne granske alle priser og lønnskrav og avgi uttalelse om disse, men vil - etter de foreliggende opplysninger - ikke få midler til selv å sette sine forslag igjennom. Den nåværende "nasjonale inntektskommisjon" (se Økonomisk utsyn over året 1963) vil bli oppløst. Den neste - og trolig en vanskeligere - etappe i regjeringens arbeid på dette område vil være å oppnå enighet om de normer som skal legges til grunn for pris- og lønnsrådets vurderinger av bl.a. lønnskravene. Som nevnt i Økonomisk utsyn over året 1964 (side 15) hadde Den nasjonale inntektskommisjon i 1963 angitt en gjennomsnittlig lønnsøkning på 3 - 3,5 prosent som norm.

Utenriksøkonomien bedret seg i årets siste måneder, idet eksporten tok seg opp og importøkningen etter alt å dømme ble svakere. Eksportverdien, som hadde gått ned med rundt 2 prosent fra 1. til 3. kvartal 1964, økte i årets siste kvartal med nær 4 prosent etter sesongjusterte oppgaver. Fra 1963 til 1964 økte eksporten med 4,5 prosent i verdi og vel 2 prosent i volum. Eksportverdien av matvarer og industrielle råvarer økte sterkt (henholdsvis + 11 prosent og + 8 prosent), mens utførselen av ferdigvarer viste moderat stigning (+ 3 prosent).

Importverdien viste i 4. kvartal ingen entydig tendens. I sum for hele kvartalet lå importen litt høyere enn i de to foregående kvartaler, men fra november til desember falt importverdien med 4 prosent. Nedgangen kan henge sammen med innføringen av den nye 15-prosentavgiften i slutten av oktober, men det er tross alt lite trolig at denne i vesentlig grad kan ha slått ut i importtallene på et så tidlig tidspunkt. Fra 1963 til 1964 økte importverdien med hele 15 prosent. Økingen var sterkest for industrielle ferdigvarer; bl.a. steg importen av motorkjøretøyer med 45 prosent og maskinimporten med 33 prosent. For investeringsvarer under ett lå importveksten rundt 30 prosent. Om lag to tredjedeler av stigningen i den samlede importverdien skyldtes volumøking (+ 11 prosent). I januar lå importverdien litt lavere enn i desember, mens eksporten viste en noe større nedgang.

I samarbeid med næringslivet vil den britiske regjering sette i verk en rekke tiltak som tar sikte på å stimulere eksporten. Bl.a. vil det bli dannet en egen organisasjon som skal markedsføre varer fra bedrifter som ikke har vesentlige eksportinteresser, og mindre bedrifter vil bli oppmuntret til å overlate salgsarbeidet i utlandet til store ikke-konkurrerende eksportører. Det vil bli lagt større vekt på markedsanalyse, og myndighetene har påtatt seg å dekke halvparten av utgiftene til godkjente prosjekter for dette formål. Det britiske handelsdepartement vil også effektivisere og utbygge for eksportformål de diplomatiske misjoner i utlandet. Myndighetene har videre erklært seg villige til å øke bevilgningene til markeder og utstillinger. Endelig vil rentesatsen for eksportkreditter bli redusert.

I V e s t - T y s k l a n d var den økonomiske aktivitet fortsatt høy ved inngangen til 1965. Det var i desember en svakere nedgang i industriproduksjonen enn sesongnormalt, og produksjonsindeksen lå 8 prosent høyere enn i samme måned året før. Fra 1963 til 1964 økte industriproduksjonen med 9 prosent, mens volumet av det samlede bruttonasjonalprodukt viste en så vidt sterk stigning som 6,5 prosent. Kapasitetsutnyttningen i industrien var høsten 1964 nesten like høy som under tidligere topp-perioder, og mangelen på arbeidskraft var meget følbart.

Prisutviklingen er imidlertid fremdeles rolig. Såvel konsumprisindeksen som indeksen for produsentpriser for industrivarer lå i desember bare vel 2 pro-

sent høyere enn ett år tidligere. Prisene på vest-tyske industrivarer har imidlertid siden august 1964 steget noe sterkere enn tidligere under den nåværende oppgangsperiode. Lønnsstigningen var betydelig i 1964 (+ 8,5 prosent nominelt pr. sysselsatt).

Den innenlandske etterspørselen, særlig etter investeringsvarer, var trolig noe sterkere mot slutten av 1964 enn tidligere på året. Etter de vest-tyske myndigheters egen vurdering er etterspørselspresset uønsket sterkt, og med virkning fra 22. januar 1965 ble derfor diskontoen økt fra 3 til 3,5 prosent. Det er på det rene at myndighetene lenge har ønsket å redusere etterspørselspresset, men av hensyn til de store overskott på betalingsbalansen har de tidligere ikke funnet det hensiktsmessig å øke diskontoen, fordi dette ville bety en ytterligere stimulans til økt kapitalimport. I løpet av 1964 fant det imidlertid sted en utvikling i retning av en noe mer balansert utenriksøkonomi (se Økonomisk utsyn, side 18), samtidig som rentenivået i andre land har gått opp. Dette er bakgrunnen for at de vest-tyske myndigheter nå på nytt har funnet å kunne nytte diskontoen som internt økonomisk virkemiddel.

Tendensen til sterkere øking av importen enn eksporten fortsatte i desember. For 4. kvartal under ett lå verdien av vareimporten 24 prosent høyere enn i samme kvartal året før, mens den tilsvarende vekstrate for vareeksporten var 9 prosent. Fra 1963 til 1964 økte importen litt sterkere enn eksporten (henholdsvis + 12,6 prosent og + 11,3 prosent), men overskottet på varebalansen var likevel litt høyere i 1964 (6,1 milliarder DM) enn året før (6,0 milliarder DM).

Med sikte på å redusere kapitalimporten foreslo den vest-tyske regjering i mars 1964 at den gjeldende 25 prosent skatt på aksjeutbytte skulle utvides til også å gjelde utlendingers renteinntekter av vest-tyske obligasjoner. Dette ville gjøre plasseringer i vest-tyske obligasjoner mindre tiltrekkende for utlendinger. Forslaget ble 27. januar 1965 vedtatt av Forbundsdagen.

I Frankrike ble stagnasjonstendensene mer framtredende i månedene omkring årsskiftet. Den sesongjusterte indeks for industriproduksjonen gikk ned fra 138,5 (1959 = 100) i september til 138 i oktober og 137 i november. Den var da tilbake på nivået fra mai 1964. Franske kilder antar at industriproduksjonen i annet halvår 1964 under ett lå på omtrent samme nivå som i første halvår, og bare 2-3 prosent høyere enn i annet halvår 1963. Gjennom hele 1964 var investeringsetterspørselen svak, og i siste halvår ble også konsumetterspørselen markert svekket. Mot slutten av 1964 var aktivitetsnedgangen sterkest i typiske konsumvareindustrier som tekstilindustrien og bilindustrien.

Stagnasjonstendensene kom også tydelig til syne i utviklingen på arbeidsmarkedet. Det var mot slutten av 1964 om lag 6 arbeidsledige pr. ledig plass, mot 2 arbeidsledige pr. ledig plass ett år tidligere.

Det synes ikke å være utsikt til noe snarlig omslag i den økonomiske utvikling; bedriftenes ordrereserver er gjennomgående avtakende. En undersøkelse av næringslivets investeringsplaner tyder på at bedriftene gjennomgående regner med en nedgang på mellom 5 og 7 prosent i investeringene i fast kapital i 1965.

Prisnivået var stort sett stabilt i 4. kvartal 1964, og underskottet i utenriksøkonomien ble ytterligere redusert.

Som nevnt i Økonomisk utsyn (side 22) ble det i 1964 bare satt i verk enkelte spredte tiltak for å stimulere den økonomiske aktivitet. Disse tiltakene var imidlertid for beskjedne til å oppveie virkningene av regjeringens sterkt kontraktive budsjettpolitikk. Underskottet på statsbudsjettet ble betydelig redusert fra 1963 til 1964, og for 1965 er statsbudsjettet lagt opp med balanse.

I løpet av januar har de franske myndighetene satt i verk eller varslet om nye tiltak som tar sikte på å stimulere investeringsvirksomheten og å redusere virkningene av den økende arbeidsløsheten. Blant annet skal arbeidsløshets-trygdens ytelser økes og en lempeligere praksis etableres ved skattleggingen av arbeidsløse. For å støtte tekstilindustrien, der vanskene er spesielt store, har regjeringen bestemt at statsbestillingene av tekstilvarer skal økes. Den offentlige sektor avtar imidlertid bare om lag 1 prosent av tekstilindustriens produkter. Videre overveier regjeringen - gjennom skattepolitiske tiltak - å oppmuntre til dannelse av større bedriftsenheter. En mindre nedsettelse av bankenes minimumsrenter på en rekke utlåns-kategorier tar sikte på å lette finansieringen av nye investeringer. Myndighetene har varslet om at visse (uspesifiserte) investeringsstimulerende finanspolitiske tiltak trolig vil bli satt i verk til våren. Endelig har myndighetene lempet på prisreguleringen for en rekke konsumvarer. Såvidt en forstår tar også dette siste tiltak sikte på å stimulere investeringsaktiviteten, idet oppfatningen synes å være at den lave investeringsaktiviteten mer skyldes snau profittmargin for industrien (bl.a. som følge av prisstoppen) enn svikt i etterspørselen. Alt i alt synes det rimelig å vente en svært moderat aktivitetsstimulerende virkning av de tiltak de franske myndigheter hittil har satt i verk; de vil neppe endre utviklingstendensene i fransk økonomi mye.

Den økonomiske aktivitet i Italia er fortsatt lav. Industriproduksjonen stagnerte eller viste endog nedgang gjennom storparten av 1964, men mot slutten av året ble det registrert en viss produksjonsvekst, som imidlertid var begrenset til investeringsvareindustrien. Produksjonsutviklingen i 4. kvartal 1964 var også i Italia særlig svak i typiske konsumvareindustrier som bilindustrien og tekstilindustrien. Prisstigningen var - som i Frankrike - moderat, og eksportoverskottet fortsatte å øke.

Det mest iøynefallende trekk ved den nye italienske femårsplan, som ble godkjent av regjeringen 29. januar, er en betydelig øking i investeringene for undervisning og sosiale formål. Planen tar sikte på økt tempo i skolebyggingen, i den subsidierte boligbygging, i utbyggingen av helsevesenet og i vitenskape-
lig forskning. Planen omfatter tiltak som tar sikte på desentralisering av den offentlige forvaltning, rasjonalisering av statsadministrasjonen og forbedring av skattesystemet. Programmet forutsetter en gjennomsnittlig årlig produksjons-
øking på 5 prosent og en betydelig øking av arbeidsmulighetene utenom jordbruks-
sektoren, særlig i Sør-Italia, der den økonomiske utbygging skal foregå i raskere tempo enn ellers i landet.

I S a m b a n d s s t a t e n e var det ved årsskiftet fremdeles ingen tegn til at konjunkturoppgangen var svekket. Industriproduksjonen viste i de siste par måneder av 1964 eksepsjonelt sterk stigning; etter sesongjusterte oppgaver økte produksjonsindeksen med 2-3 prosent fra oktober til november og med 1-2 prosent den følgende måned. I 4. kvartal under ett lå produksjonen vel $\frac{1}{2}$ prosent høyere enn i kvartalet før og 6,5 prosent høyere enn ett år tidligere. Den sterke produksjonsøkningen, som fortsatte i januar, henger til dels sammen med forsert produksjon i bilindustrien etter streiken tidligere på høsten, men det var også produksjonsvekst i de fleste andre industrigrener.

Konsumetterspørselen er fortsatt sterk; volumet av detaljomsetningen lå i desember 5,4 prosent høyere enn i foregående måned, 2,5 prosent høyere enn i september og 8,5 prosent høyere enn ett år tidligere.

For øyeblikket synes imidlertid lagerinvesteringene å være den mest ekspansive vekstfaktor. Stålkonsumentene frykter streik i stålindustrien fra 1. mai, da inneværende tariffperiode løper ut, og stållagrene er under hurtig oppbygging. Denne produksjonsstimulans vil falle bort straks lønsspørsmålet i stålindustrien er løst.

Den amerikanske regjering la 25. januar fram statsbudsjettet for finans-
året 1. juli 1965 - 30. juni 1966. Det nye budsjettet betegner en videreføring av budsjettpolitiske retningslinjer som stort sett har vært fulgt siden 1960. De amerikanske myndigheters prinsipielle oppfatning av budsjettpolitikken oppgaver kom til uttrykk i en regjeringserklæring høsten 1964, der det heter at regjeringen bare ser et balansert statsbudsjett som et mål dersom næringslivet arbeider med full utnyttning av ressursene; i motsatt fall bør budsjettpolitikken stimulere produksjonen og skape nye arbeidsmuligheter, selv om en slik politikk skulle føre til en forbigående stigning i budsjettunderskottet. (Se Økonomisk utsyn over året 1964, side 25.) Da det fremdeles er høy arbeidsløshet, og ennå langt igjen til den kapasitetsutnyttingsgrad som myndighetene anser som den beste, er budsjettet også for kommende finansår gjort opp med

underskott (5 milliarder dollar eller litt lavere enn det anslåtte underskott for inneværende finansår). Med en samlet utgiftssum på rundt 100 milliarder dollar skal det nye budsjettet finansiere sterkt utvidete programmer på områdene sosialpolitikk og undervisning. Forsvarsutgiftene er skåret litt ned, men utgjør fortsatt over halvparten av de samlede utgifter. På inntektssiden foreslås en reduksjon på 1 750 millioner dollar i indirekte skatter fra 1. juli 1965 og en viss øking i trygdeavgiftene fra 1. januar 1966. Myndighetene regner med at budsjettets aktivitetsstimulerende virkninger vil være konsentrert i siste halvår 1965.

Som nevnt i Økonomisk utsyn (side 26) var Sambandsstatenes betalingsbalanseproblem noe mindre framtrædende i annet halvår 1963 og fram gjennom 1964 enn det hadde vært i den foregående femårsperioden. I 4. kvartal 1964 økte imidlertid underskottet sterkt, og kom opp i rundt 6 milliarder dollar regnet på årsbasis. Da er kapitaltransaksjoner regnet med, og det var i første rekke pundkrisen og store kanadiske dollarlån som var årsak til det høye underskottet i 4. kvartal. Den såkalte renteutjamningsskatt (se senere) omfatter ikke kanadiske verdipapirer. For hele 1964 er underskottet medregnet kapitaltransaksjoner nå anslått til om lag 3 milliarder dollar. For 1965 regner Rådet for utenriks-handel ("National Foreign Trade Council") med en moderat nedgang til 2 milliarder dollar. For driftsregnskapet ventes det også i 1965 et stort overskott.

Som nevnt i Økonomisk utsyn (side 26) har skatten på amerikaneres kjøp av utenlandske verdipapirer fra utlendinger (den såkalte utjamningsskatt) ikke hatt de tilsiktede virkninger på den samlede netto private kapitaleksport, idet utenlandsk opplåning i Sambandsstatene i økende grad har tatt form av lån i amerikanske banker i stedet for salg av verdipapirer. Amerikanske bankkreditter til utenlandske låntakere tok til å øke meget sterkt fra sommeren 1963 da forslaget om utjamningsskatt ble satt fram og har senere holdt seg på et høyt nivå. Amerikanske kilder regner med at om lag to femtedeler av det samlede betalingsunderskott i 1964 skyldes bankkreditter til utlendinger. Denne utvikling førte til at de amerikanske myndigheter den 10. februar i år med øyeblikkelig virkning besluttet å innføre en ny skatt på amerikanske banklån til utlandet med løpetid minst ett år. Banklån til utviklingslandene skal imidlertid ikke beskattes. Samtidig anmodet Presidenten om Kongressens samtykke til å forlenge gyldighetstiden for utjamningsskatten på obligasjoner i to år, og henstilte til bankene og næringslivet å vise tilbakeholdenhet med lån til og investeringer i utviklede industriland.

I N o r g e var konjunktursituasjonen ved inngangen til 1965 karakterisert ved et svært høyt aktivitetsnivå, et stramt arbeidsmarked og en ganske markert prisstigning. I økonomisk utsyn over året 1964 ble det pekt på at det kan bli et hovedproblem for den økonomiske politikken i 1965 å holde investeringsutviklingen under kontroll. Nye opplysninger styrker inntrykket av dette og gjør det klart at investeringsetterspørselen truer med å bli en viktig årsak til presstendenser i økonomien. En undersøkelse fra desember i fjor av industriens investeringsplaner viser at det i løpet av siste år inntraff et fullstendig omslag i bedriftenes investeringsvilje. For maskiner bekreftes dette av ordrestatistikken for 4. kvartal 1964, som nå foreligger, og av maskinimporten. Fra 4. kvartal 1963 til 4. kvartal 1964 økte ordretilgangen til maskinindustrien med hele 55 prosent, enda sterkere enn i 2. og 3. kvartal da vekstratene var 47 prosent. Maskinimporten lå i 4. kvartal 18 prosent høyere enn året før, mot en øking på 4 prosent i første halvår og 11 prosent i 3. kvartal. Det er også meget som tyder på at en intensivering av aktiviteten i bygge- og anleggssektoren er under utvikling.

Produksjonen i bergverk, industri og kraftforsyning, under ett lå også i siste kvartal 1964 betydelig høyere enn i samme periode året før (+ 7 prosent). Dette var om lag samme vekstrate som i 3. kvartal (+ 7,5 prosent), men litt lavere enn for første halvår under ett (+ 8,5 prosent). Den sesongkorrigerte indeks har endret seg lite siden mars, men lå i 4. kvartal litt høyere (+ 0,8 prosent) enn i 3. kvartal. De ukorrigerede indekstallene viste i 4. kvartal en øking over året på 9 prosent for eksportvareproduksjonen, rundt 0,5 prosent for konsumvareproduksjonen og 11,5 prosent for investeringsvareproduksjonen. Veksten i konsumvareproduksjonen avtok sterkt i løpet av 1964; for første halvår under ett og for 3. kvartal var vekstratene over året henholdsvis 5 og 3 prosent. Også eksportvareproduksjonen har vist en noe avtakende vekst, selv om den fremdeles er meget sterk (+ 13 prosent i første halvår, + 10 prosent i 3. kvartal og - som nevnt - + 9 prosent i 4. kvartal). Veksten i investeringsvareproduksjonen ble derimot stadig sterkere i 1964 (+ 8 prosent i første halvår, + 9 prosent i 3. kvartal, + 11,5 prosent i 4. kvartal). Utviklingsmønsteret for de ulike industrigruppene var i hovedtrekkene det samme i 4. kvartal som tidligere på året. Det var fortsatt sterk produksjonsvekst i den primære jern- og metallindustrien, selv om stigningstakten over året (+ 12 prosent) var svakere enn i foregående kvartal (+ 22 prosent). Også for den kjemiske industrien var produksjonsøkningen i 4. kvartal fortsatt betydelig (+ 11 prosent). For nærings- og nytelsesmiddelindustrien, grafisk industri, læringstrykkeri og elektroteknisk industri var det fremdeles bare svak vekst eller direkte nedgang i produksjonen (for tobakksindustrien -12 prosent over året). De viktigste nye trekk i 4. kvartal var en

nedgang i produksjonen av bekledningsvarer (- 2 prosent). Som nevnt i forrige månedsrapport (SU nr. 47, 1964) tok produksjonen i kull- og mineraloljeforedling seg sterkt opp i 3. kvartal som følge av kapasitetsutvidelse, og produksjonsveksten over året var like sterk i 4. kvartal.

Situasjonen på arbeidsmarkedet endret seg ikke vesentlig i løpet av 4. kvartal når en ser bort fra vanlige sesongvariasjoner, men tallene for sysselsatte, arbeidsledige og ledige plasser gjenspeiler en betydelig konjunkturrell øking i den økonomiske aktivitet fra 1963 til 1964. Ved utgangen av desember var det om lag 18 200 flere sysselsatte enn ett år tidligere. Dette var en noe sterkere øking i forhold til nivået året før enn i september (+ 14 300), oktober (+ 12 000) og november (+ 13 100). Noen særlig vekt skal ikke legges på det spesielt høye tallet for desember, for det er ikke uvanlig at desembertallene viser forholdsvis store tilfeldige utslag. I hele 4. kvartal lå tallet på registrerte ledige plasser betydelig høyere enn i samme periode i 1963. Den registrerte øking i den samlede sysselsetting i 1964 var noe sterkere for de tjenesteytende næringer (+ 2,2 prosent) enn for industrien (+ 1,5 prosent), mens sysselsettingen året før praktisk talt i sin helhet hadde falt på de tjenesteytende næringer. I 1964 var det en viss stigning i sysselsettingen i bygge- og anleggsvirksomheten (+ 1 prosent), mens det i 1963 ble registrert en mindre nedgang i sysselsettingen i denne næring. Den sterke nedgangen for sysselsatte lønntakere i jord- og skogbruk fortsatte i 1964 (henholdsvis - 6,9 og - 5,5 prosent). I industrien viste skipsverftene sterkest øking, både absolutt (+ 1 830) og relativt (+ 6,3 prosent). Det var også sterk oppgang i tallet på sysselsatte lønntakere i den primære jern- og metallindustrien (+ 4,7 prosent) og i jern- og metallvareindustrien (+ 4,5 prosent); bort imot 80 prosent av den samlede øking i industrisysselsettingen i 1964 falt på disse tre gruppene. I bekledningsindustrien (ekskl. skotøyindustrien) gikk sysselsettingen betydelig ned (- 4,7 prosent). I de tjenesteytende næringene var det sterk stigning innenfor undervisning og helsevesen (henholdsvis + 6,6 og + 3,6 prosent), mens den markerte nedgangen for lønt husarbeid fortsatte også i 1964 (- 5,8 prosent). Tallet på arbeidsløse var ved utgangen av 1964 4 300 lavere enn ved utgangen av 1963 og om lag 3 800 lavere ved utgangen av januar i år enn på tilsvarende tidspunkt i fjor.

Verdien av detaljomsetningen var i 4. kvartal 1964 om lag 10 prosent høyere enn i samme kvartal året før. Samtidig økte imidlertid konsumprisindeksen med 7-8 prosent, og volumstigningen av omsetningen var derfor ikke større enn 2-3 prosent. Det var omtrent som stigningen i 2. og 3. kvartal, men atskillig svakere enn i 1. kvartal (+ 5 prosent). Også i 4. kvartal var det i første rekke en sterk øking i bilkjøpene som førte til stigning i det totale omsetningsvolumet.

Ordretilgang og ordreserver i den primære jern- og metallindustrien lå i 4. kvartal stort sett enda høyere enn i foregående kvartal, og særlig den innenlandske ordretilgang lå også godt over nivået ett år tidligere. Også i annen jern- og metallindustri var ordreinngangen høy og - når en ser bort fra transportmiddelindustrien, der skipsverftene slår sterkt ut - til dels betydelig høyere enn ett år tidligere. Særlig gjaldt dette de grener av industrien der investeringsvareproduksjonen er mest dominerende. For maskinindustrien var oppgangen meget sterk (som allerede nevnt om lag 55 prosent), vesentlig som følge av øking i de innenlandske bestillinger. Også i elektroteknisk industri økte ordreinngangen sterkt. For jern- og metallvareindustrien var derimot ordreinngangen i 4. kvartal 1964 en del lavere enn ett år tidligere; nedgangen her skyldtes praktisk talt i sin helhet lavere tilgang på eksportordrer. Alt i alt gir ordrestatistikken for jern- og metallindustrien inntrykk av at den innenlandske etterspørsel etter investeringsvarer var sterkere enn tidligere på året, også når en ser bort fra sesongvariasjoner. - I tekstilindustrien og bekledningsindustrien viste ordreinngangen sterk sesongstigning fra 3. til 4. kvartal, men ordreinngangen i tekstilindustrien i siste kvartal i fjor lå likevel noe under og i bekledningsindustrien bare så vidt over nivået ett år tidligere. For kjemisk industri var ordretilgangen i 4. kvartal meget stor både i forhold til foregående kvartal og tilsvarende kvartal året før.

Ifølge Industridepartementets siste investeringstelling, som ble foretatt i desember 1964, regner industribedriftene med en øking i sine totale utgifter til nyinvesteringer på hele 54 prosent fra 1964 til 1965. For investeringer i bygg og anlegg ble det oppgitt en ventet øking på 61 prosent og for maskiner og transportmidler 48 prosent. Med de byggekvote som er fastsatt for 1965 vil bare en mindre del av bedriftenes planlagte nyinvesteringer i bygg og anlegg kunne realiseres.

Samlet byggeareal under arbeid var ved utgangen av 1964 3 prosent større enn ett år tidligere. Arealet av bygg satt i arbeid i løpet av 1964 økte med 13 prosent; 4. kvartal alene viste en vekst over året på hele 17 prosent. Sterkest var stigningen i 1964 for industribygg og forretningsbygg, mens arealet av skolebygg satt i arbeid viste sterk nedgang. Boligbyggingen økte betydelig i 1964 (+ 12 prosent for arealet av boliger satt i arbeid), særlig i årets siste kvartal (+ 15 prosent).

Etter foreløpige oppgaver lå verdien av vareeksporten uten skip i tre månedersperioden november-januar 15 prosent høyere enn ett år tidligere. Dette var en noe sterkere vekst enn i foregående tremånedersperiode (+ 12 prosent), men atskillig svakere enn i februar-april og mai-juli (henholdsvis + 21 og + 28 prosent). Detaljerte oppgaver over verdien av vareeksporten i 4. kvartal 1964

viste fortsatt meget sterk vekst både for jern og stål og andre metaller (henholdsvis + 22 og + 25 prosent) og for kjemikalier (+ 25 prosent). I motsetning til i foregående kvartal økte imidlertid eksporten av treforedlingsprodukter atskillig svakere (+ 8 prosent) enn den samlede eksport. Eksportøkningen for fisk og fiskeprodukter var fremdeles meget svak.

Verdien av vareimporten var etter foreløpige oppgaver 12 prosent høyere i tremånedersperioden november-januar enn i samme periode ett år tidligere. Som eksporten viser vareimporten sterke svingninger fra måned til måned; ved sammenlikninger av tremånedersperioder viste imidlertid vareimporten i 1964 jånnere øking; periodene februar-april, mai-juli og august-oktober hadde alle vekstrater mellom 10 og 14 prosent. Detaljerte oppgaver over verdien av vareimporten i 4. kvartal 1964 viste fortsatt sterk vekst i metallimporten (+ 30 prosent). Kjemikalie-importen, som i foregående kvartal ikke økte vesentlig sterkere enn totalimporten uten skip, steg i 4. kvartal med hele 27 prosent. Også importen av maskiner og garn, tekstiler m.v. økte sterkt i 4. kvartal (+ 18 prosent for begge grupper) og - i motsetning til kvartalet før - betydelig sterkere enn totalimporten. På den annen side viste importen av klær og skotøy relativt svak stigning. Importen av matvarer og fôrstoffer som økte med 16 prosent i 3. kvartal, steg i 4. kvartal med bare et par prosent som følge av sterkt redusert sukkerimport.

Engrosprisindeksen pr. 15. januar 1965 (1961 = 100)

(Forrige månedsmelding ble offentliggjort i SU nr. 3, 1965)

Statistisk Sentralbyrås engrosprisindeks pr. 15. januar 1965 var 108 mot 109 måneden før.

Engrosprisindeks (prisindeks for førstegangsomsetningen innen landet). 1961=100

	Des. 1963	Jan. 1964	Des. 1964	Jan. 1965
Matvarer	108	111	114	112
Drikkevarer og tobakk	109	113	114	114
Råvarer	102	102	107	108
Fast brensel, brenselolje og elektrisk kraft ..	103	104	104	103
Animalske og vegetabiliske oljer og fett	103	111	122	123
Kjemikalier	102	101	104	104
Bearbeidde varer	100	101	108	107
Maskiner og transportmidler	101	102	104	105
Forskjellige ferdigvarer	104	105	108	109
T o t a l	104	105	109	108
Konsumvarer	106	109	110	110
Ikke-varige produksjonsmidler	103	103	109	108
Av dette: Byggematerialer	101	101	109	108
Varige produksjonsmidler	102	102	104	104

Konsumprisindeksen pr. 15. januar 1965 (1959 = 100)

(Forrige månedsmelding ble offentliggjort i SU nr. 4, 1965)

Statistisk Sentralbyrås konsumprisindeks pr. 15. januar 1965 steg 0,9 poeng fra måneden før, fra 119,6 til 120,5.

Indekstallet for hovedgruppen matvarer steg 0,8 prosent. Av undergruppene steg margarin og annet fett, poteter, grønnsaker, frukt og bær, kjøtt, kjøttvarer og flesk, fisk og fiskevarer og egg.

Hovedgruppene andre utgifter, klær og skotøy, bolig, lys og brensel og alkoholholdige drikkevarer trakk også indeksen noe opp.

Indekstall 1959 = 100

	Des. 1963	Jan. 1964	Des. 1964	Jan. 1965
Matvarer	111	115	121	122
Alkoholholdige drikkevarer	114	119	122	123
Tobakk	118	118	122	122
Bolig, lys og brensel	113	114	118	118
Klær og skotøy	110	110	116	116
Andre utgifter	114	115	120	121
T o t a l	111,9	114,3	119,6	120,5

Emisjoner av ihendehaverobligasjoner i januar 1965

(Forrige månedsmelding ble offentliggjort i SU nr. 4, 1965)

Ifølge Statistisk Sentralbyrås kredittmarkedstatistikk ble det i januar emittert ihendehaverobligasjoner for 137 mill. kr. i norske kroner og for 179 mill. kr. i utenlandsk valuta.

Av de emitterte statsobligasjoner overtok Postgirokontoret for 30 mill. kr. ($4\frac{1}{2}$ % 1965), Postsparebanken for 30 mill. kr. (5 % 1965), forsikrings-selskaper for 27 mill. kr. (5 % 1965) og forretningsbanker for 15 mill. kr. ($4\frac{1}{2}$ % og 5 % 1965). Dessuten ble det solgt premieobligasjoner for 6 mill. kr. Kredittforeninger o.l. emitterte obligasjoner for 25 mill. kr. Emisjonen i utenlandsk valuta gjaldt Sira-Kvina Kraftselskaps $5\frac{3}{4}$ % lån på 25 mill. \$ som ble lagt ut på det europeiske marked.

Emitterte ihendehaverobligasjoner i januar. Mill. kr.

Låntakere	1964	1965
A. Emisjoner i alt	243	316
B. Emisjoner i norske kroner	171	137
Statskassen	132	111
Kredittforeninger o.l.	38	25
Herav realkredittforeninger	15	23
Kommuneforetak	1	1
C. Emisjoner i utenlandsk valuta	72	179
Statsbanker	72	-
Kommuneforetak	-	179

Veitrafikkulykker med personskade i januar 1965

Tallene er foreløpige. De endelige tall ventes å bli litt høyere.

(Forrige melding ble offentliggjort i SU nr. 4, 1965)

Tabell 1. Tallet på ulykker og drepte og skadde personer

	Ulykker med person- skade	Personer drept eller skadd			
		I alt	Drept ¹⁾	Alvorlig skadd ²⁾	Lettere skadd
Januar 1964	370	496	34	203	259
Januar 1965	320	436	31	168	237

1) Død innen 30 dager etter ulykken. 2) Alvorlig skade: Brudd, knusninger, alvorlige skår og flenger, hjernerystelse, indre skader og alle skader som førte til innlegging i sykehus.

Tabell 2. Personer drept eller skadd i januar, etter trafikantgruppe

	Drept eller skadd i alt	Drept	Alvorlig skadd	Lettere skadd
Bilførere	116	6	35	75
Bilpassasjerer	143	3	51	89
Motorsyssel- og scooterførere	5	-	4	1
Mopedførere	10	1	5	4
Passasjerer på motorsyssel, scooter og moped	3	-	1	2
Sykkelførere	24	2	9	13
Sykkelpassasjerer	1	-	1	-
Akende	20	2	12	6
Fotgjengere	113	17	50	46
Andre	1	-	-	1
I alt	436	31	168	237

Tabell 3. Personer drept i januar, etter trafikantgruppe og aldersgruppe

	I alt	Under 8 år	8-14 år	15-19 år	20-29 år	30-59 år	60 år og over
Bilførere	6	-	-	-	-	3	3
Bilpassasjerer	3	-	-	-	-	3	-
Motorsyssel- og scooterførere	-	-	-	-	-	-	-
Mopedførere	1	-	-	-	-	1	-
Passasjerer på motorsyssel, scooter og moped	-	-	-	-	-	-	-
Sykkelførere	2	-	-	-	-	1	1
Sykkelpassasjerer	-	-	-	-	-	-	-
Akende	2	1	-	-	-	-	1
Fotgjengere	17	2	3	1	-	4	7
Andre	-	-	-	-	-	-	-
I alt	31	3	3	1	-	12	12

Årsbalanse for kredittforeninger o.l. 1964

Tabell 1. Balanse pr. 31. desember.¹⁾ Mill. kr.

Balanseposter	I alt		Av dette:					
			Kredittforeninger				Andre kredittinstitusjoner	
	1963	1964	Realkredittforeninger	Skipshypotekforeninger	1963	1964	1963	1964
A k t i v a								
I. Bankinnskott	165	168	28	31	16	10	121	127
II. Ihendehaverobligasjoner.	39	45	35	38	3	4	1	3
1. Statsobligasjoner ...	11	12	11	12	-	-	-	-
2. Kredittforeningsobligasjoner	22	23	19	20	2	1	1	2
3. Andre obligasjoner ..	6	10	5	6	1	3		1
III. Aksjer	2	6	2	4	-	-		2
IV. Utlån før en bloc-avskrivning	2 332	2 652	1 457	1 543	210	212	665	897
V. Andre fordringer	37	9	35	7	1	-	1	2
VI. Realkapital	11	11	11	11	-	-	-	-
Aktiva i alt før en bloc-avskrivning	2 586	2 891	1 568	1 634	230	226	788	1 031
+ Avskrivning	21	21	-	-	-	-	21	21
Aktiva i alt etter en bloc-avskrivning	2 565	2 870	1 568	1 634	230	226	767	1 010
P a s s i v a								
I. Innskott	-	6	-	-	-	-	-	6
II. Ihendehaverobligasjonslån	2 216	2 532	1 453	1 540	211	208	552	784
III. Andre lån	131	136	4	5	2	1	125	130
1. Staten	10	10	-	-	-	-	10	10
2. Norges Bank	29	31	-	-	-	-	29	31
3. Forsikring	23	24	-	-	-	-	23	24
4. Andre norske långivere	52	57	4	5	-	-	48	52
5. Utlandet	17	14	-	-	2	1	15	13
IV. Annen gjeld	66	22	34	8	5	1	27	13
V. Aksjekapital	58	59	-	-	-	-	58	59
VI. Fond og annen egenkapital	94	115	77	81	12	16	5	18
Passiva i alt	2 565	2 870	1 568	1 634	230	266	767	1 010

1) Tallene for 1964 er foreløpige.

Tabell 2. Utlån fra kredittforeninger o.l. etter låntakergrupper pr. 31. desember¹⁾.
Mill. kr.

Låntakergrupper	I alt		Av dette:			
			Kredittforeninger		Andre kredittinstitusjoner	
	1963	1964	1963	1964	1963	1964
1. Jordbruk og skogbruk	242	262	205	221	37	41
2. Industri	569	771	354	368	215	403
a. Næringsmiddel-, drikkevare- og tobakksindustri	58	79	53	60	5	19
b. Tekstil- og beklednings- industri	35	46	35	32	-	14
c. Tre-, møbel- og innrednings- industri	15	21	14	17	1	4
d. Treforedlingsindustri	70	77	64	67	6	10
e. Grafisk industri, forlag m.v.	23	23	23	22	-	1
f. Lær- og gummivareindustri	5	7	5	7	-	-
g. Kjemisk industri, kull- og mineraloljeforedling	34	36	32	32	2	4
h. Jord- og steinvareindustri ...	10	14	10	11	-	3
i. Primær jern- og metall- industri	16	17	12	12	4	5
j. Jern-, metallvare- og maskinindustri	83	89	67	67	16	22
k. Elektroteknisk industri	15	19	14	17	1	2
l. Skipsbyggingsindustri	179	316	-	-	179	316
m. Annen transportmiddelindustri.	22	22	21	20	1	2
n. Diverse industri	4	5	4	4	-	1
3. Bygge- og anleggsvirksomhet	1	3	1	1	-	2
4. Kraft- og vannforsyning	3	3	3	3	-	-
5. Varehandel	4	15	-	-	4	15
6. Boliger og forretningsbygg til utleie	847	905	847	905	-	-
7. Sjøtransport	621	648	213	215	408	433
8. Annen samferdsel	11	7	11	7	-	-
9. Andre tjenesteytende foretak	34	38	33	35	1	3
Utlån i alt før avskrivning	2 332	2 652	1 667	1 755	665	897

1) Tallene for 1964 er foreløpige.

Tillegg til de internasjonale månedstabeller i Statistisk månedshefte nr. 1, 1965

Tallene er mottatt i tiden 10/2 - 16/2 1965 og er foreløpige. De vil eventuelt bli korrigert i Statistisk månedshefte. Der vil man også finne nærmere forklaringer til tallene og alle korreksjoner av eldre tall.

Tall i parentes gjelder måneden (kvartalet, uken) før.

S v e r i g e (tabell 75)

Verdi av utenrikshandelen

a. Innførsel	Kol.	C a	Des.	1863	(1900)
b. Utførsel	"	C b	Des.	1902	(1921)
Øyeblikkelig rente på statsobligasjoner .	"	F	Nov.	4,94	(4,84)
			Des.	4,90	

S t o r b r i t a n n i a (tabell 76)

Produksjon

b. Stålproduksjon	"	C b	Okt.	2134	(2571)
			Nov.	2203	
Reuter's råvareindeks, uketall			8/2-12/2	93	(91)
Reuter's råvareindeks, månedstall	"	I	Jan.	92	(92)

F r a n k r i k e (tabell 77)

Verdi av utenrikshandelen

a. Innførsel	"	C a	Des.	4108	(4084)
b. Utførsel	"	C b	Des.	4065	(3978)
Timefortjeneste	"	H	3.kv.	2,88	(2,84)

V e s t - T y s k l a n d (tabell 78)

Arbeidsløyse	"	B	Jan.	286,4	(202,1)
Produksjon					
b. Stålproduksjon	"	C b	Okt.	3341	(3263)
			Nov.	3169	
Timefortjeneste	"	J	3.kv.	4,00	(3,89)

S a m b a n d s s t a t e n e (tabell 80)

Sysselsetting	"	B	Jan.	68996	(70375)
Arbeidsløyse	"	C	Jan.	3996	(3466)
Produksjon					
a. Produksjonsindeks, industri	"	D a	Jan.	151	(150)
b. Stålproduksjon	"	D b	Okt.	10,5	(9,7)
			Nov.	10,2	
			Des.	10,5	
Moody's råvareindeks, uketall			8/2-12/2	91	(90)
Moody's råvareindeks, månedstall	"	I	Jan.	90	(90)
Engrosprisindeks	"	J	Des.	109	(109)
Valutabeholdning	"	M	Des.	15470	(15570)